

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu

*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Actualiteiten rondom biosecurity

Dr. D.A. Bleijs

Hoofd Bureau Biosecurity

14 november 2019

Actualiteiten rondom biosecurity

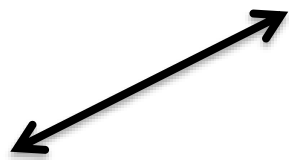
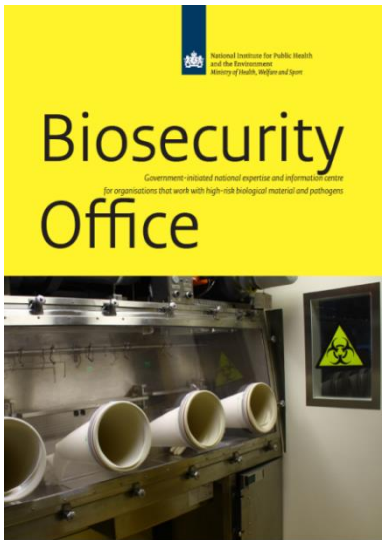
- Bureau Biosecurity
- Stand van zaken biosecuritybeleid
- Wat hebben we afgelopen jaar gedaan?

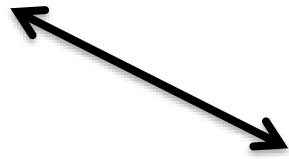

Bureau Biosecurity

Landelijk biosecurity kennis- en informatiepunt

Overheid

Professionals

“Samen naar een realistisch biosecuritybeleid”

Globale verkenning

- ruimte voor input vanuit het veld
- inhoudelijke advisering via Bureau Biosecurity
- Er wordt gewerkt aan wetsteksten!

Dialogo om **samen** over het traject van gedachten te wisselen!

Hoe komt een wet tot stand?

8 hoofdstappen waarin een wet tot stand komt

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/wetgeving/hoe-komt-een-wet-tot-stand>

1. Voorbereiding wetsvoorstel op ministerie...

2. ...wordt besproken in de ministerraad...

3. Raad van State komt met advies...

4. ...voorstel wordt behandeld in de Tweede Kamer...

5. ...er wordt gestemd in de Tweede Kamer...

6. ...en vervolgens in de Eerste Kamer

7. De Koning en de minister ondertekenen het voorstel...

8. ...de wet treedt in werking na publicatie

“Samen naar een realistisch biosecuritybeleid”

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

verslag

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.bureaubiosecurity.nl

KvK Utrecht 30276603

T 030 274 91 11
biosecurity@rivm.nl

Datum
4 december 2018

Bespreking **Dialogsessies 'samen naar een realistisch biosecuritybeleid'**
Datum 1 november 2018
Plaats Biosecurity kennisdag 2018, Amersfoort

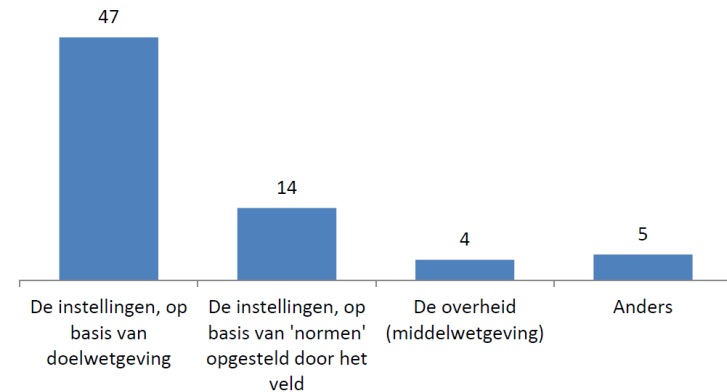
Samenvatting

Tijdens de Biosecurity Kennisdag heeft Bureau Biosecurity een vijftal dialoogsessies georganiseerd om de dialoog te faciliteren tussen de overheid en professionals uit het veld over de praktische uitvoerbaarheid en te verwachten implicaties van de aanstaande biosecuritywetgeving.

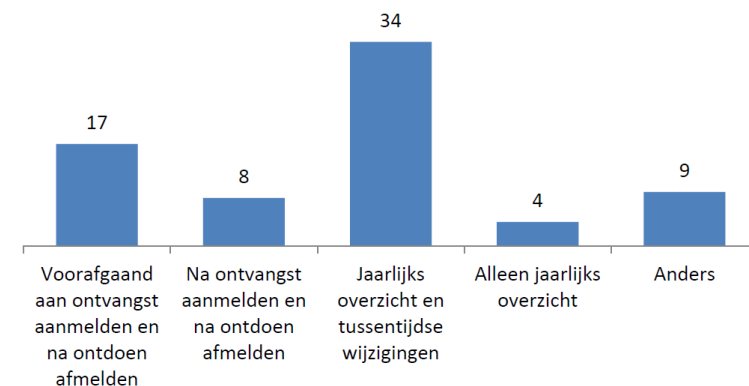
In de sessies werden met een digitaal hulpmiddel de meningen gepeld over verschillende aspecten van de aankomend biosecurity wetgeving en werd hierover doorgesproken. Hieraan hebben ruim 70 mensen deelgenomen, waarvan ruim 40% biologisch veiligheidsfunctionaris (BVF) was, bijna 30% beleidsmedewerker of inspectie was en de overige 30% vanuit een andere functie bij biosecurity betrokken was. De deelnemers werd gevraagd om hun

Wie moet de inschatting maken voor de te nemen biosecurity maatregelen?

Wanneer zou aanwezigheid van meldingsplichtige pathogenen gemeld moeten worden?

<https://bureaubiosecurity.nl/documenten/verslag-dialogsessies>

“Samen naar een realistisch biosecuritybeleid”

Globale verkenning

- ✓ ruimte voor input vanuit het veld
- ✓ inhoudelijke advisering via Bureau Biosecurity
- ? Er wordt gewerkt aan wetsteksten!

Dialogo om **samen** over het traject van gedachten te wisselen!

Onderdelen biosecuritybeleid

Meldplicht

- Actueel overzicht van locaties/biologische agentia

Maatregelen

- Verankeren biosecurity bij instellingen

Toezicht

Kamerbrief 26-09-'12

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 16950 2500 BZ Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum 26 september 2012
Onderwerp Coördinatie Biosecurity

In het Verslag Algemeen Overleg met de Tweede Kamer van 12 april 2012 betreffende het onderzoek naar het H5N1-(vogelgriep)virus dat – gefinancierd door de Amerikaanse *National Institutes of Health* – in het Erasmus Medisch Centrum wordt uitgevoerd zegde de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) de heer Ormel (CDA) een brief toe, waarin uiteen wordt gezet hoe het kabinet omgaat met *biosecurity*. Met deze brief informeren wij u, mede namens de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu over de *biosecurity*-coördinatie door en het *biosecurity*-beleid van de overheid, geïdentificeerde verbeterpunten op het gebied van implementatie van dat beleid en hoe *biosecurity* verder versterkt kan worden.

1. Biosecurity-coördinatie en biosecurity-beleid binnen de Rijksoverheid
De rollen en verantwoordelijkheden van de overheid op het gebied van *biosecurity* zijn recent meer onder de aandacht van politiek en media gekomen door het onderzoek naar het H5N1-(vogelgriep)virus dat in het Erasmus MC wordt uitgevoerd. De betrokken departementen hebben deze aanpak in de aanpak van

Nat
Ter
Veil
Dire
Oran
251
Post
250
www
Pro
Bios
Ons
281
Bij h
en o
Wilt
brie

Biosecuritybeleid, waarom?

Kans op misbruik van risicovolle ziekteverwekkers en gerelateerde kennis en technologieën te verkleinen

Kamerbrief 26-09-'12

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 16950 2500 BZ Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum 26 september 2012
Onderswerp Coördinatie Biosecurity

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid
Directie Haag
Oudepostweg 25
2511 VE Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
www.mivd.nl

Projectnaam
Biosecurity

Oms kenmerk
261389

is een samenvatting van de datum
en het kenmerk van de afzender.
Wilt u weten hoe vaak dit is
brief behandeld.

In het Verslag Algemeen Overleg met de Tweede Kamer van 12 april 2012 betreffende het onderzoek naar het H5N1-(vogelgriep)virus dat – gefinancierd door de Amerikaanse *National Institutes of Health* – in het Erasmus Medisch Centrum wordt uitgevoerd zegde de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) de heer Ormal (CDA) een brief toe, waarin uiteen wordt gezet hoe het kabinet omgaat met biosecurity. Met deze brief informeren wij u, mede namens de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu over de biosecurity-coördinatie door en het biosecurity-beleid van de overheid, geïdentificeerde verbeterpunten op het gebied van implementatie van dat beleid en hoe biosecurity verder versterkt kan worden.

1. Biosecurity-coördinatie en biosecurity-beleid binnen de Rijksoverheid
De rollen en verantwoordelijkheden van de overheid op het gebied van biosecurity zijn recent meer onder de aandacht van politiek en media gekomen door het onderzoek naar het H5N1-(vogelgriep)virus dat in het Erasmus MC wordt uitgevoerd. De betrokken departementen hebben deze casus ieder vanuit hun eigen (wettelijke) verantwoordelijkheid, maar goed gecoördineerd, behandeld. Dit heeft er mede toe geleid dat, na zorgvuldige afweging van alle aspecten, de exportvergunning is verleend voor verzending van het manuscript over het H5N1-onderzoek naar de VS ten behoeve van publicatie in *Science*. Uw Kamer is over deze gecoördineerde aanpak veelvuldig geïnformeerd. Het artikel is inmiddels gepubliceerd.¹

Ook voordat de discussie rondom het H5N1-onderzoek speelde, was de overheid zich bewust van het risico van doelbewust misbruik van biologische agentia. Gedetailleerde informatie over deze biologische agentia kan ook misbruikt worden voor bijvoorbeeld de ontwikkeling van biologische wapens. Het voorkomen van dit misbruik valt onder het begrip biosecurity. Biosecurity moet niet verward worden met het begrip biosafety. Biosafety waarborgt het veilig werken met biologische agentia; hiervoor zijn adequaat beleid, overheidsregulering en/of interne voorschriften geformuleerd. Hoeveel de veiligheidsmaatregelen die vanuit het oogpunt van biosafety zijn opgezet ook voor een (groot) deel de risico's van biosecurity kunnen afdekken, is bij het formuleren van dit beleid en hieruit volgende maatregelen niet in alle gevallen rekening gehouden met doelbewust misbruik.

¹ Sander Herfst et al., Airborne Transmission of Influenza A/H5N1 Virus Between Ferrets, *Science* 22 June 2012; Vol. 336 no. 6088 pp. 1534-1541

Biosecuritybeleid, waarom?

Nederland moet ook voldoen aan internationale afspraken!

Global Health Security Agenda

WORLD ORGANISATION FOR ANIMAL HEALTH
Protecting animals, preserving our future

VN Resolutie 1540 (2004)

Resolutie verplicht

- **Nationale wetgeving** om productie, verkrijgen, bezitten, ontwikkelen, gebruiken of transporteren van massavernietigingswapens tegen te gaan
- **Maatregelen** te nemen om de wapens in eigen bezit te beveiligen en de illegale handel erin tegen te gaan

United Nations
Security Council
Resolution 1540

*"...develop and maintain appropriate **effective measures to account for** and secure such **items** in production, use, storage or transport..."*

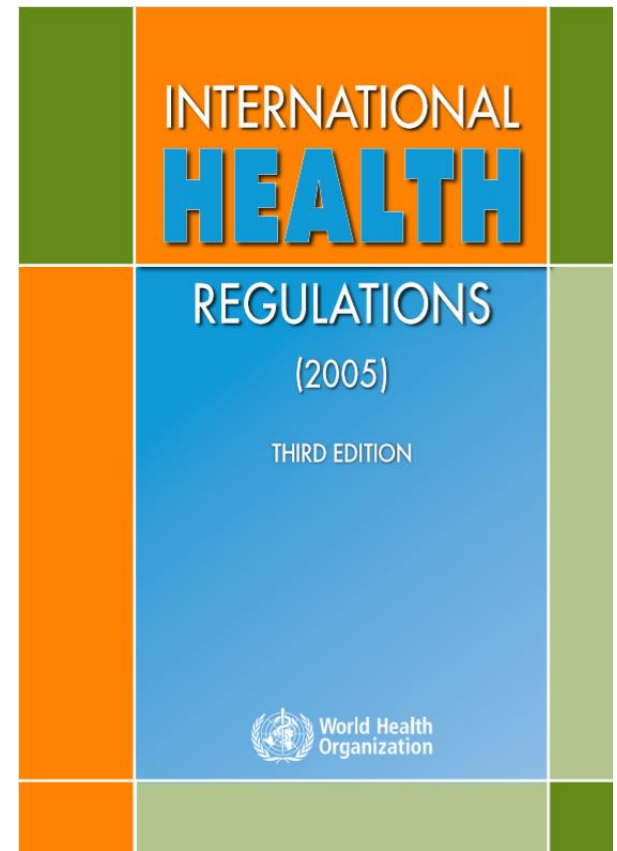

WHO: International Health Regulations

- Agreement between 196 countries including all WHO Member States to work together for **global health security**.

- **IHR is bindend!**

*"...IHR are an **international law** which helps countries work together to save lives and livelihoods caused by the international spread of diseases and other health risks..."*

<https://www.who.int/ihr>

Joint External Evaluations

TECHNICAL FRAMEWORK IN SUPPORT TO IHR (2005) MONITORING AND EVALUATION

JOINT EXTERNAL EVALUATION TOOL

SECOND EDITION

INTERNATIONAL HEALTH REGULATIONS (2005)

PREVENT

- National legislation, policy and financing
- IHR coordination, communication and advocacy
- Antimicrobial resistance
- Zoonotic disease
- Food safety
- Biosafety and biosecurity**
- Vaccinization

DETECT

- National laboratory system
- Surveillance
- Reporting
- Human resources

RESPOND

- Emergency preparedness
- Emergency response operations
- Linking public health and security authorities
- Medical countermeasures and personnel deployment
- Risk communication

IHR RELATED HAZARDS AND POINTS OF ENTRY

- Points of entry
- Chemical events
- Radiation emergencies

<https://www.who.int/ihr/procedures/joint-external-evaluations/en/>

Joint External Evaluations

CAPACITY LEVEL

01
NO CAPACITY

02
LIMITED CAPACITY

03
DEVELOPED CAPACITY

04
DEMONSTRATED CAPACITY

05
SUSTAINABLE CAPACITY

Technical questions:

P6.1 Whole-of-government biosafety and biosecurity system in place for all sectors (including human, animal and agriculture facilities)

1. Is there active monitoring and development of an updated record and inventory of pathogens within facilities that store or process dangerous pathogens and toxins?

1. Does the country have in place an updated record of where and in which facilities dangerous pathogens and toxins are housed?

- a. Does the country have biosafety legislation and/or regulations in place? Are they being implemented?
- c. Describe the following from the country's national biosecurity legislation, regulations or frameworks, and country's national biosafety legislation, regulations or frameworks:
  - i. How is this information shared with laboratories at subnational levels within the country?
  - ii. Are regulations and/or guidelines for biosecurity followed by laboratories within the country? What about for biosafety?

2. Does the country have biosecurity legislation...?

3. Are the laboratory licensing and pathogen control measures, including requirements for physical containment and operational practices, and containment and failure reporting systems being implemented?
  - a. Physical security
    - i. Are appropriate security measures in place to minimize potential inappropriate removal or release of biological agents (such as theft, earthquake, flood)?
  - b. Information security
    - i. Is access to sensitive information (such as inventory of agents and toxins) controlled by adequate policies and procedures?
  - c. Transportation security
    - i. Are procedures for a safe and secure transport of culture, specimens, samples and other contaminated materials established and followed?
    - ii. Is there national legislation for the transportation of dangerous goods, including pathogens?
  - d. Personnel security
    - i. Is there a mechanism to determine which personnel are authorized to access pathogens of security concern?
    - ii. Is there evidence that this mechanism to authorize personnel is being implemented correctly?

https://www.who.int/ihr/publications/WHO_HSE_GCR_2018_2/en/

Joint External Evaluations

www.ghsindex.org/

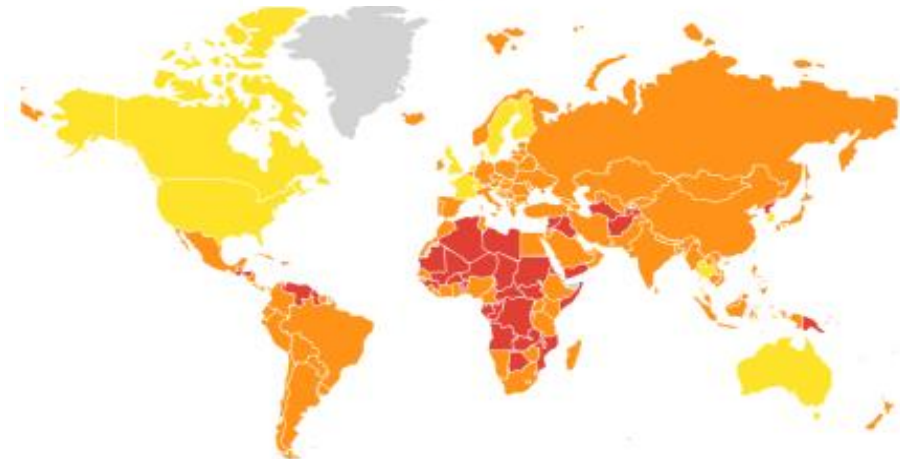
- Ruim 100 landen hebben JEE gedaan

Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health
Global Health NOW

October 24, 2019
JENNIFER B. NUZZO
ELIZABETH C. CAMERON

No Country is Fully Prepared for High-Consequence Infectious Disease Outbreaks

*"...Countries also face an increased potential threat of accidental or **deliberate release** of a deadly engineered pathogen..."*

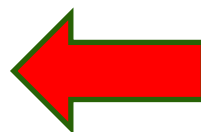
- Nederland aan de beurt in 2020?

Onderdelen biosecuritybeleid

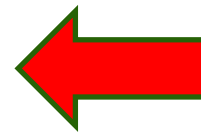
Meldplicht

- Actueel overzicht van locaties/biologische agentia

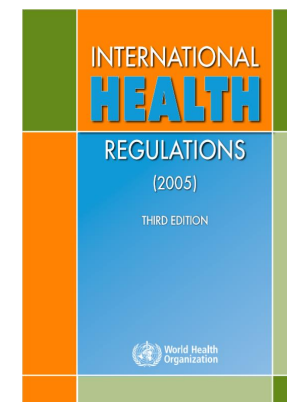
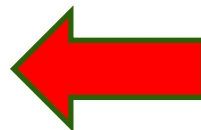

Maatregelen

- Verankeren biosecurity bij instellingen

Toezicht

Actualiteiten rondom biosecurity

- Bureau Biosecurity
- Stand van zaken biosecuritybeleid
- Wat hebben we afgelopen jaar gedaan?

Kwetsbaarheidsanalyse

The Vulnerability Scan, a Web Tool to Increase Institutional Biosecurity Resilience

Stephanie E. Meulenbelt¹, Mark W. J. van Passel^{1,2}, Arnout de Bruin¹, Linda M. van den Berg¹, Mirjam M. Schaap¹, Saskia A. Rutjes^{1,2}, André J. Jacobi¹, Marja C. Agterberg¹, Carin de Hoog¹, Gijsbert van Willigen³, Evelien Kampert⁴, Jan H. J. Heres⁵, Ruud van den Berg⁴, Harold H. J. L. van den Berg^{2,4} and Diederik A. Bleijs^{1*}

METHODS

published: 12 March 2019
doi: [10.3389/fpubh.2019.00047](https://doi.org/10.3389/fpubh.2019.00047)

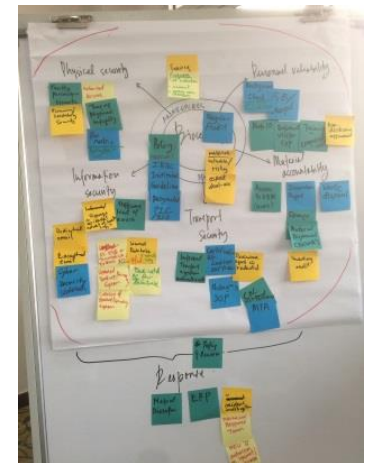

Biosecurity checklist

Development of a Biosecurity Checklist for Laboratory Assessment and Monitoring

Sabrina Brizee¹, Mark W. J. van Passel¹, Linda M. van den Berg¹, Daniel Feakes², Ana Izar², Kathryn Tham Bee Lin³, Yuwana Podin⁴, Zalini Yunus³, and Diederik A. Bleijs¹

Applied Biosafety:
Journal of ABSA International
1-7
© ABSA International 2019
Article reuse guidelines:
sagepub.com/journals-permissions
DOI: 10.1177/1535676019838077

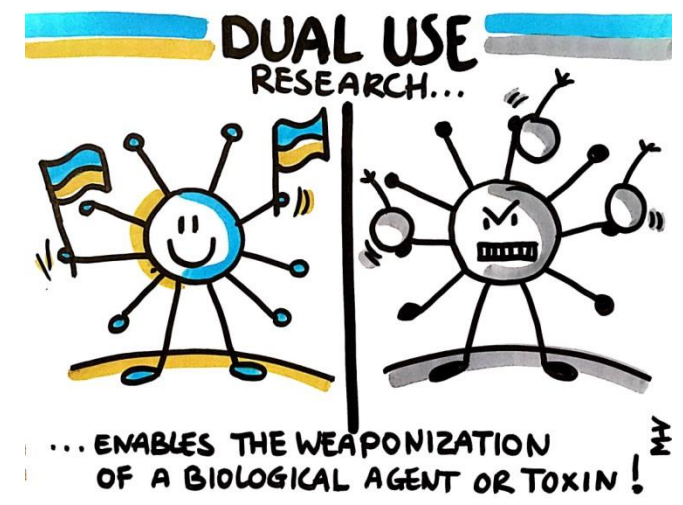
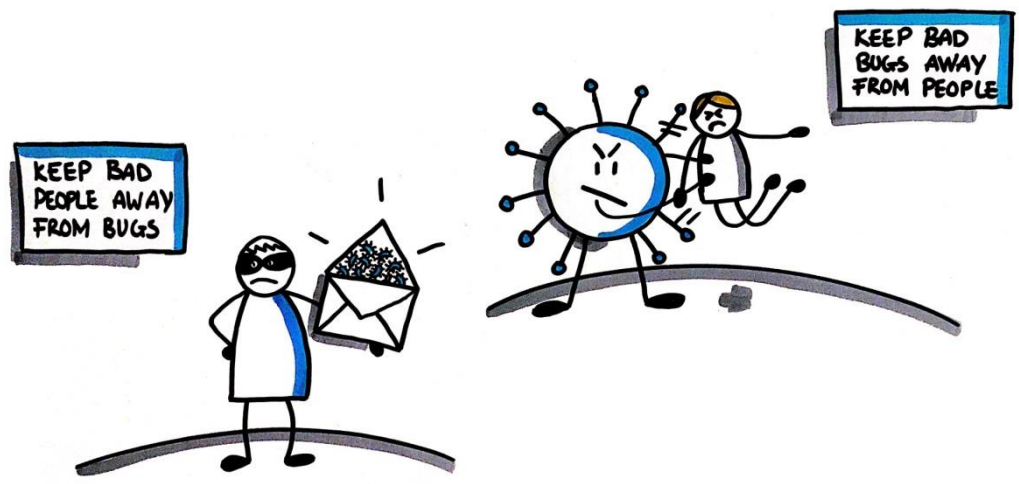

Outreach & Bewustwording

Brancheorganisaties

Agrarisch
 Ziekenhuizen Biotechnologie
 Universiteiten Medisch Microbiologisch
 Universitair Medische Centra
 Onderzoeksinstituten
 Plantkundig Diagnostiek
 Kennis Veterinair

Dual use Research

PLOS ONE | <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0188453> January 19, 2018

Construction of an infectious horsepox virus vaccine from chemically synthesized DNA fragments

Ryan S. Noyce¹, Seth Lederman², David H. Evans¹

www.nature.com/scientificreports

(2019) 9:1973 | <https://doi.org/10.1038/s41598-019-38740-2>

Evidence of microalgal isotopic fractionation through enrichment of depleted uranium

Beatriz Baselga-Cervera¹, Camino García-Salboa¹, Victoria López-Rodas¹, Marta Fernández Díaz² & Eduardo Costas¹

Metal recycling project iGEM 2018

<http://2018.igem.org/Team:Bielefeld-CeBiTec>

Risk Analysis, Vol. 39, No. 5, 2019

Information Hazards in Biotechnology

Gregory Lewis^{1,*}, Piers Millett¹, Anders Sandberg¹, Andrew Snyder-Beattie¹ and Gigi Gronvall²

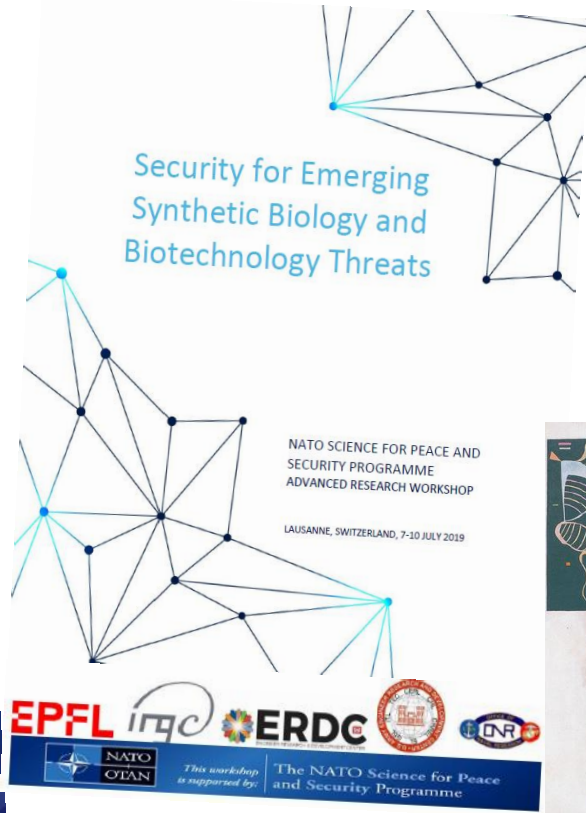
PLOS ONE | DOI:10.1371/journal.pone.0124433 April 23, 2015

Synthesis of Morphinan Alkaloids in *Saccharomyces cerevisiae*

Elena Fossati^{1,2}, Lauren Narcross^{1,2}, Andrew Ekins^{1,2}, Jean-Pierre Falgoutret², Vincent J. J. Martin^{1,2,*}

Dual use Research

Dual use Research

Vergaderjaar 2015–2016

28 807

Vogelpestcrisis (Aviaire influenza)

Nr. 192

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP EN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 oktober 2015

Inleiding

Op 4 december 2013 is het KNAW-advies «Bouwen aan Biosecurity; beoordelen van dual-use-onderzoek», aangeboden aan de Kamer (Kamerstuk 28 807, nr. 161). De directe aanleiding voor dit advies was het

lijke instellingen zelf. Wetenschappelijke instellingen hebben mensen in dienst met verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van milieuveiligheid, arbeidsveiligheid en biologische veiligheid (biosafety functionarissen). Daarmee lijkt een goede basis aanwezig om kennis op het gebied van biosecurity te concentreren en uit te breiden. Zij zouden daarbij ondersteuning kunnen krijgen van het Bureau Biosecurity van het RIVM, waar intussen goede ervaring is opgedaan met het stimuleren van bewustzijn over biosecurity bij individuele onderzoekers en instellingen.

Programma

10.00u - Welkom door dagvoorzitter André Jacobi

10.15u - Actualiteiten rondom biosecurity

Rik Bleijs, Bureau Biosecurity, RIVM

10.30u - Biosafety en biosecurity dilemma's in een hoogrisico faciliteit

Yolanda Kap, Erasmus MC

10.50u - Risicomanagement in de wereld van bioveiligheid

Jop Groeneweg, Universiteit Leiden

11.30u - Assessment of technology with dual use potential in Denmark

Steen Giese, Centre for Biosecurity and Biopreparedness, Denmark

12.00u - Lunch

13.30u - Parallelsessie 1

14.45u - Pauze

15.00u - Parallelsessie 2

16.15u - Sluiting en netwerkborrel

-
1. Dual use: ondubbelzinnig onderzoek
  2. Biotechproducten en processen met minimale biosafety en biosecurity risico's
  3. Biosecurity in jouw organisatie
  4. Biosecurity in beeld
  5. Biosecurity door de ogen van GGD' en, omgevingsdiensten en veiligheidsregio's